

Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható.

Swipe to change

bolgár

Öröklés

Bulgária

A tájékoztatók elkészítésében közreműködött az Európai Unió Közjegyzőseinek Tanácsa (CNUE).

1 Hogyan készül a végintézkedés (végrendelet, közös végrendelet, öröklési szerződés)?

Végrendelet útján bármely, 18. életévét betöltött, szellemileg ép személy rendelkezhet a vagyonáról halála esetére. Az örökhagyó a végrendeletben teljes vagyonáról rendelkezhet. A végrendelet készülhet kézírással (ekkor teljes egészében, saját kezűleg az örökhagyónak kell írnia és aláírnia) vagy közjegyzői okiratban (ezt közjegyző készíti el két tanú jelenlétében).

A kézírással készült végrendeletet teljes egészében az örökhagyónak kell saját kezűleg írnia, továbbá dátummal ellátnia és aláírnia. Az aláírásnak a rendelkezések alatt kell szerepelnie. A végrendelet közjegyzőnél zárt borítékban letétbe helyezhető. Ebben az esetben a közjegyző letéti nyilatkozatot csatol a borítékhoz. A nyilatkozatot az örökhagyó és a közjegyző aláírják, és az külön nyilvántartásba kerül.

A közjegyzői okiratba foglalt végrendeletet a közjegyző két tanú jelenlétében készíti el.

Az örökhagyó szóban nyilatkozik végakaratairól a közjegyző előtt, aki azt a nyilatkozatnak megfelelően lejegyzi, majd a két tanú jelenlétében újra felolvassa az örökhagyónak. A közjegyző feltünteti ezen alakosságok teljesülését a végrendeleten, és megjelöli a végrendelet készítés helyét és idejét. A végrendeletet ezt követően az örökhagyó, a közjegyző és a tanúk is aláírják. A közjegyzői okiratba foglalt végrendelet elkészítésekor a közjegyző a polgári eljárásjogról szóló törvénykönyv 578. cikkének (1) és (2) bekezdése szerint jár el.

Ha az örökhagyó nem tudja aláírni a végrendeletet, ki kell fejtenie ennek indokát, a közjegyző pedig a végrendelet felolvasása előtt feljegyzi ezt a nyilatkozatot.

2 Nyilvántartásba kell-e vetetni a végintézkedést, és ha igen, hogyan?

A nyilvántartásba vételi szabályok 2001. január 1-jei módosítása óta az ingatlant vagy ingatlannal kapcsolatos jogokat érintő, közzétett végrendeletek másolatát nyilvántartásba kell venni.

3 Korlátozott-e a végintézkedési szabadság (van-e például kötelelő rész)?

Túlélő házastárs, gyermekek, illetve leszármazók hiányában az elhunyt szülei jogosultak kötelelő részre. Ha az örökhagyónak vannak leszármazói, túlélő szülei vagy házastársa, az örökhagyó nem tehet olyan intézkedést és nem adhat olyan vagyoni ajándékot, amely csorbítaná e kötelelő részt. Az összes kedvezményezett kötelelő részének teljes összege elérheti az elhunyt hagyatékának ötödét, ha az elhunyt után házastárs és kettő vagy több gyermek marad hátra. A kötelelő részen felüli vagyon képezi az örökhagyó végintézkedés alá vonható vagyonát.

Ha nincs túlélő házastárs, a leszármazók (az örökbefogadottakat is ideértve) kötelelő része a következőképpen alakul: egy gyermek vagy e gyermek leszármazói esetén az örökhagyó vagyonának fele; két vagy több gyermek vagy leszármazói esetén az örökhagyó vagyonának kétharmada.

Ha vannak leszármazók és túlélő házastárs, a túlélő házastárs kötelelő része megegyezik az egyes gyermekek kötelelő részével. Ebben az esetben a végintézkedés alá vonható vagyon egy gyermek esetén a vagyon egyharmada, két gyermek esetén a vagyon egynegyede, három vagy több gyermek esetén pedig a vagyon egyhatoda.

Ha az örökhagyó után nem maradnak leszármazók, és a házastárs az egyedüli örökös, akkor kötelelő része az örökség fele, ha pedig az elhunyt szülei még élnek, akkor az örökség egyharmada.

A túlélő szülő vagy szülők kötelelő része a vagyon egyharmada.

4 Ki mennyit örököl végintézkedés hiányában?

Végintézkedés hiányában a következő elveket kell alkalmazni a konkrét eset függvényében:

Ha az elhunyt egyedülálló volt és nem voltak gyermekei, a túlélő szülő vagy szülők egyenlő arányban részesülnek a vagyonból (az öröklésről szóló törvény [ZN] 6. cikke). Ha az elhunyt csak másodfokú vagy távolabbi felmenővel rendelkezik, az elhunyt legközelebbi felmenő egyenlő arányban örökölnék (a ZN 7. cikke). Ha csak túlélő testvérek vannak, ők egyenlő részeket örökölnék (a ZN 8. cikkének (1) bekezdése). Ha csak túlélő testvérek és másodfokú vagy távolabbi felmenők vannak, az előbbiek örökölik a vagyon kétharmadát, az utóbbiak egyharmadát (a ZN 8. cikkének (2) bekezdése).

Ha az elhunyt egyedülálló volt, de vannak túlélő gyermekei, akkor a gyermekek egyenlő arányban örökölnék (a ZN 5. cikkének (1) bekezdése). A korábban elhunyt gyermek örökrésze az öröklési rendben leszármazóira száll (képviselő).

Ha az elhunyt után házastárs marad hátra, de gyermekek, felmenők, testvérek vagy leszármazó nem, a házastárs örököli a teljes vagyont (a ZN 9. cikke).

Ha a házastárs a felmenőkkel vagy a testvérekkel, illetve azok leszármazóival együtt örököli az elhunyt vagyonát, és ha az öröklésre a házasságkötést követően kevesebb mint 10 évvel kerül sor, örökrésze a vagyon felét teszi ki. Egyébként a házastárs a vagyon kétharmadát örököli. Ha a házastárs a felmenőkkel és a testvérekkel, illetve azok leszármazóival együtt örököli az elhunyt vagyonát, akkor az örökrész az előbbi esetben a vagyon egyharmadát, utóbbi esetben a vagyon kétharmadát teszi ki.

Ha az elhunyt után házastárs és gyermekek maradnak hátra, a házastárs és a gyermekek egyenlő arányban örökölnék (a ZN 9. cikkének (1) bekezdése).

5 Melyik hatóság illetékes a következőkben?

5.1 Öröklési ügyek

Az örökség örökös általi elfogadására nincs különleges eljárás.

Az örökhagyó halálakor a kézzel írt végrendelet birtokosának a végrendelet közzététele érdekében fel kell keresnie a közjegyzőt.

Az érdekelt felek az öröklés megnyitjának helye szerinti kerületi bírósági bírósághoz fordulhatnak, hogy tűzzön határidőt a végrendeletnek a közjegyzőhöz – közzétételi céllal – történő benyújtására.

A közjegyző a végrendeletet úgy teszi közzé, hogy a végrendelet feltételeit ismertető nyilatkozatot fogalmaz meg, és feljegyzi a végrendelet felbontását. A nyilatkozatot a végrendeletet bemutató személy és a közjegyző írja alá. A nyilatkozathoz mellékelik azt az iratot, amelyre a végrendeletet írták, és a fent említett személyek minden oldalt kézjegyükkel látnak el.

Ha a végrendeletet közjegyzői letétbe helyezték (a ZN 25. cikkének (2) bekezdése), a fenti lépéseket az érintett közjegyző teszi meg.

5.2 az örökség elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

Az öröklésre az elfogadással kerül sor. Az elfogadás az öröklés megnyíltával hatályosul.

Az elfogadás az öröklés megnyílt szerinti kerületi bíróság bírójához benyújtott írásbeli kérelemmel teljesíthető. Ebben az esetben az elfogadást külön nyilvántartásban rögzítik.

Akkor is elfogadásról beszélhetünk, ha az örökös egyértelműen az örökség elfogadására irányuló szándékra utaló cselekményt tesz, vagy ha az örökös elrejtji az örököt vagyon. Ez utóbbi esetben elveszíti az elrejtett vagyonból való részesedéshez fűződő jogát.

A kerületi bíróság bírója bármely érdekelt fél kérelmére az öröklésre jogosult idézését követően határidőt tűz e jogosult számára, hogy nyilatkozzon az örökség elfogadásáról vagy visszautasításáról. Ha a bíróság előtt az örökösrel szemben keresetet indítottak, az eljáró bíróság tűz határidőt.

Ha e határidőn belül az örökös nem ad választ, elveszíti az örökség elfogadásával kapcsolatos jogosultságát.

Az elfogadó nyilatkozatot külön bírósági nyilvántartásba veszik.

Az öröklés visszautasítása esetén a fenti eljárást kell követni, és a nyilvántartásba vétel is hasonlóan alakul.

5.3 a hagyomány elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

Az öröklés elfogadására vagy visszautasítására irányuló eljárást kell alkalmazni.

5.4 a kötelesrész elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

A kötelesrész visszautasítására vagy elfogadására nem vonatkozik külön eljárás. Az a kötelesrésze jogosult örökös, aki hagyományrendelés vagy ajándékozás miatt nem kapja meg teljes kötelesrészét, a bírósághoz fordulhat e hagyományok és ajándékok olyan mértékű csökkentése iránt, hogy a kötelesrész kiegészíthető legyen az érintett örökösnek juttatott hagyományok és ajándékok levonását követően (a szokásos ajándékok kivételével).

Ha az az örökös, akit kötelesrészét tekintve hátrány ért, nem törvényes örökösrel szemben gyakorolja öröklési jogát, akkor az öröklést hagyatéki leltár alapján kell elfogadnia.

A végintézkedés alá vonható rész és az örökös kötelesrésze összegének megállapítása céljából az örökhagyónak a halálakor tulajdonát képező valamennyi vagyontárgyat – a tartozásoknak és az örökség bármely növekményének az öröklésről szóló törvény 12. cikkének (2) bekezdése szerinti levonását követően – össze kell vonni a hagyatékbba. Ehhez a szokásos ajándékok kivételével hozzá kell számítani az ajándékokat az ajándékozáskori jogi helyzetüktől, továbbá ingatlan esetében az öröklés megnyíltakori értéküktől, ingó esetében az ajándékozáskori értéküktől függően.

Az örökhagyó eltérő rendelkezésének hiányában a végrendeleti rendelkezéseket arányosan mérséklük, nem téve különbséget az örökösök és a hagyományosok között.

6 Az öröklés rendezésére vonatkozó, tagállami jog szerinti eljárás rövid leírása, beleértve a hagyaték felszámolását és az eszközök felosztását (indít-e például hivatalból örökösödési eljárást a bíróság vagy más illetékes hatóság)

A hagyaték elsődlegesen bírói úton vagy önkéntes felosztás alapján számolható fel. Részesedésüktől függetlenül valamennyi társtulajdonos jogosult a felosztásra.

Az önkéntes felosztást valamennyi társtulajdonos beleegyezésével, szerződés keretében kell végrehajtani. A tulajdonjogi törvény 35. cikkének (1) bekezdése értelmében a legalább 50 BGN értékű ingó vagyon vagy az ingatlan vagyon felosztására írásban kerülhet sor, az aláírásokat pedig közjegyzővel kell hitelesíttetni. Önkéntes felosztás esetén az egyes társtulajdonosok közös hagyatékban fennálló eszmei hányada a közös tulajdonban álló vagyontárgyakból való tényleges részesedés feletti, önálló tulajdonjoggá alakul át.

A bírósági felosztásra a polgári eljárásról szóló törvénykönyv 341. és azt követő cikkei szerinti különleges eljárásban kerül sor. A vagyon felosztására vonatkozó igény nem évül el. E peres eljárás két szakaszból áll.

Az első szakasz a felosztás elfogadhatóságát érinti.

A felosztást kérelmező örökösírás írásbeli kérelmet nyújt be a kerületi bírósághoz, és csatolja a következőket:

1. az örökhagyó halottvizsgálati bizonyítványa és az öröklési bizonyítvány;
2. a hagyatékot érintő bármely igazolás vagy más okirati bizonyíték;
3. a kérelem és a csatolmányok másolata a többi örökösírás számára.

Az első bírósági tárgyaláson bármely örökösírás írásban kérelmezheti további vagyontárgyak hagyatékbba való felvételét. Szintén az első bírósági tárgyaláson vitathatják az örökösírások a többi örökösírás felosztáshoz való jogosultságát, örökrészének terjedelmét, illetve egyes vagyontárgyak hagyatékbba való felvételét.

A felosztásra irányuló eljárásokban a bíróság elbírálja a származással, az örökbefogadással, a végrendelettel, az okirati bizonyítékok hitelességével, illetve a végrendeleti rendelkezések vagy ajándékok összegének csökkentésére irányuló kérelmekkel kapcsolatos vitákat.

Az első szakasz a felosztás elfogadhatóságáról szóló határozattal zárul. A bíróság meghatározza, hogy mely vagyontárgyakat mely személyek között kell felosztani, illetve kijelöli az egyes örökösírások örökrészét. Ha az ingó javak felosztását a bíróság elfogadhatónak ítéli, arról is dönt, hogy az ingó javak melyik örökösírás birtokában legyenek.

Ha egy vagy több örökös nem az öröklési jogoknak megfelelően használja a hagyatékot, a bíróság valamely örökös kérelmére – ugyanebben vagy egy későbbi határozatban – dönt arról, hogy melyik örökös melyik vagyontárgyat használja a felosztás végrehajtásáig, illetve, hogy a használók milyen összeget fizessenek a többi örökösnek a használatért.

A második szakasz maga a felosztás. Ekkor kerül sor az örökrészek meghatározására és a konkrét vagyontárgyak egyes örökösírások kizárólagos tulajdonába adására. Ehhez nyilatkozatot fogalmaznak meg a felosztásról, és sorsot húznak. A bíróság a felosztásról szóló nyilatkozatot szakértői vélemény alapján készíti el az öröklésről szóló törvény szerint. A felosztásról szóló nyilatkozattervezet megfogalmazását követően a bíróság idézi a feleket, előadja a nyilatkozatot, és meghallgatja kifogásaikat. Ezt követően a bíróság elkészíti és bírósági ítéletben kihirdeti a felosztásról szóló végleges nyilatkozatot. E nyilatkozat hatálybalépése után a bíróság sorsolásra idézi a feleket. A bíróság a hagyatékot sorsolás nélkül osztja fel az örökösírások között, ha az örökrészek meghatározása és a sorshúzás lehetetlennek vagy túlságosan nehéznek bizonyul.

Ha a vagyon oszthatatlan és nem rendelhető hozzá az egyes örökösökhöz, a bíróság elrendeli annak árverésre bocsátását. A felosztásban részt vevő felek ajánlatot tehetnek az árverésen.

Amennyiben az oszthatatlan vagyontárgy az az otthon, amely a házastárs halálával vagy a házasság felbomlásával megszakadt házassági életközösség tulajdonát képezi, és a túlélő házastárs vagy a házasságból született gyermekek feletti szülői felügyeleti jogokkal felruházott volt házastárs nem rendelkezik saját otthonnal, a bíróság e házastárs kérelmére egyetlen örökrészként kezelheti ezt az otthont, és a többi örökösírás részét egyéb vagyontárgyakból vagy készpénzben kell teljesíteni.

Ha az oszthatatlan vagyontárgy lakóingatlan, akkor az öröklés megnyíltakor ott élő bármely olyan örökös, aki nem rendelkezik másik lakóingatlannal, kérelmezheti, hogy azt az ő örökrészeként adják ki, míg a többi örökös örökrészét más vagyontárgykból vagy készpénzben teljesítik. Ha több örökös felel meg e feltételeknek és nyújt be igényt a vagyontárgy iránt, az a személy élvez elsőbbséget, aki a legmagasabb árat kínálja. A vagyontárgy odaítélése iránti kérelmet legkésőbb az azt követő első bírósági tárgyaláson kell előterjeszteni, hogy a bíróságnak a felosztás elfogadhatóságáról szóló határozata jogerőre emelkedett. A vagyontárgy értéke a tényleges érték. Pénzbeli kiegyenlítés esetén az összeget és a jogszabály szerint járó kamatot a vagyontárgy odaítéléséről szóló határozat jogerőre emelkedésétől számított hat hónapon belül kell megfizetni.

Az az örökös, akinek a vagyontárgyat átadták, a pénzbeli kiegyenlítéssel és a jogszabály szerint járó kamat előírt határidőn belüli megfizetésével válik tulajdonossá. A határidőn belüli fizetés elmulasztása esetén a vagyontárgy odaítéléséről szóló határozat érvénytelenné válik, a vagyontárgyat pedig nyilvános árverésen értékesítésre kínálják. A vagyontárgyat át lehet adni más olyan örökösnek, aki megfelel a követelményeknek és az előírt határidőn belül kérelmezte az átadást; ekkor a vagyontárgyat nem kell árverésre bocsátani, feltéve, hogy a másik örökös haladéktalanul kifizeti az abban fennálló részesedésén felüli ellenértékét. A bevételt a többi örökös között arányosan osztják meg.

A felek bíróság által jóváhagyott megállapodása lezárja a bíróság előtti felosztásra irányuló eljárást, és a hagyatékot ezzel felszámolják.

7 Hogyan és mikor válik valaki örökössé, illetve hagyományossá?

Adott személy az örökség elfogadásával válik örökössé vagy hagyományossá. Az örökség elfogadását megelőzően az öröklésre jogosult kezelheti a hagyatékot, és birtokpert indíthat annak megóvása érdekében.

8 Felelős-e az örökös az elhunyt adósságaiért, és ha igen, milyen feltételek mellett?

Az elhunyt hagyatéka utáni megfelelő örökrész (osztatlan örökrész) megszerzésével az egyes örökösök vagy hagyományosok az örökhagyó vagyonának eszmei hányadát és a hagyatéki tartozásokat is megszerzik.

Az örökséget elfogadó örökösök az örökrészük arányában felelnek a hagyatéki tartozásokért.

Az örökséget hagyatéki leltár alapján elfogadó örökös csak az átvett hagyatékok összegéig felel.

Az örökség hagyatéki leltár alapján történő elfogadását írásban kell bejelenteni a kerületi bírósági bíró előtt attól a naptól számított három hónapon belül, amikor az örökös értesült az öröklés megnyíltáról. A kerületi bírósági bíró legfeljebb három hónappal meghosszabbíthatja e határidőt. Az elfogadó nyilatkozatot külön bírósági nyilvántartásba veszik.

A cselekvőképtelen személyek, kormányzati és nem kormányzati szervezetek csak hagyatéki leltár alapján fogadhatják el az örökséget.

Ha az egyik örökös hagyatéki leltár alapján fogadja el az örökséget, a többi örökös élhet ennek előnyeivel, az örökség elfogadásához vagy visszautasításához való joguk sérelme nélkül.

A hagyatéki leltárt a polgári eljárásjogi törvénykönyvvel összhangban készítik el.

9 Milyen dokumentumokat és/vagy információkat kell benyújtani rendszerint az ingatlan bejegyzéséhez?

Az ingatlant és az ingatlannal kapcsolatos jogokat érintő, közzétett végrendeletek másolatát nyilvántartásba kell venni. Általános végrendelet esetén az adott kerületi bíróság illetékességi területén található ingatlan meglétét olyan nyilatkozat tanúsítja, amely a kedvezményezett közjegyző által hitelesített aláírását tartalmazza, és megjelöli a kedvezményezett tudomása szerint az adott bírósági kerületben található ingatlant. A nyilatkozatot a végrendelettel együtt a vagyontárgy helye szerinti kerület nyilvántartó bírójához kell benyújtani.

A nyilvántartó bíró utasítja az ingatlan helye szerinti földhivatalt, hogy jegyezze be az ingatlan tulajdonjogát, és a bejegyzendő okiratokat vegye fel a nyilvánosság számára hozzáférhető nyilvántartásokba.

Az ingatlant és az ingatlannal kapcsolatos jogokat érintő végrendelet két, közjegyző által hitelesített példányát csatolni kell a bejegyzési kérelemhez.

9.1 Kötelező vagy megkeresés alapján kötelező-e a hagyatéki gondnok kijelölése? Ha igen, milyen lépéseket kell tenni?

Hagyatéki gondnok kijelölése nem kötelező. Az örökhagyó a hagyatéki gondnok feladatainak ellátására egy vagy több cselekvőképes személyt jelölhet ki.

Az öröklés megnyíltának helye szerinti kerületi bíróság bírója bármely érdekelt kérelmére határidőt tűz a megnevezett fél számára, hogy fogadja el a kijelölést. Amennyiben a kitűzött határidő anélkül telik el, hogy a megnevezett elfogadná a kijelölést, úgy kell tekinteni, hogy azt visszautasította.

A kerületi bíróság bírója felmentheti a gondnokot, ha az feladata ellátására alkalmatlan, illetve hanyagul, vagy a rábízott feladattal összeegyeztethetetlen módon jár el.

9.2 Ki jogosult végrehajtani az elhunyt végintézkedését és/vagy kezelni a hagyatékot?

Lásd az előző kérdésre adott választ.

Ha az elhunyt végrendelet nélkül halt meg vagy nem jelölt ki végrendeletében hagyatéki gondnokot, az örökség elfogadásáig bármely öröklésre jogosult kezelheti a vagyont és indíthat birtokpert e vagyon megóvása céljából.

9.3 Mik a gondnok jogai?

A hagyatéki gondnoknak az örökösök és a hagyományosok együttműködésével leltárt kell készítenie a hagyatékról.

A hagyatéki gondnok birtokába kerül, aki kezeli azt, amennyiben erre a végrendeleti rendelkezések teljesítéséhez szükség van.

A hagyatéki gondnok nem jogosult a hagyatéki elidegenítésére, kivéve, ha erre szükség van és a kerületi bíróság bírója az örökösök meghallgatását követően ezt engedélyezi.

10 Milyen dokumentumokat állítanak ki rendszerint a hagyatéki eljárás során vagy azt követően a tagállami jog szerint a kedvezményezettek jogállásának és jogainak bizonyítására? Rendelkeznek ezek bizonyító erővel?

Ha az örökhagyó kézzel írott végrendeletet hagy hátra, a közjegyző közzéteszi a végrendeletet, ennek során a végrendelet feltételeit ismertető nyilatkozatot fogalmaz meg, és feljegyzi a végrendelet felbontását.

A törvényes örökösök e minőségét az elhunyt utolsó lakóhelye szerinti település polgármestere által kiállított öröklési bizonyítvány ismeri el. Öröklési bizonyítványt csak olyan személy tekintetében adnak ki, aki a halálának napján szerepelt a néesség-nyilvántartásban, és akiről halottvizsgálati bizonyítványt állítottak ki.

A bizonyítványt a polgári nyilvántartásról szóló törvény 24. cikkének (2) bekezdése és a néesség-nyilvántartáson alapuló bizonyítványok kiállításáról szóló rendelet 9. cikke szerint állítják ki. A bizonyítványt a törvényes örökös, az ő jogi képviselője, illetve harmadik személy részére adják ki, feltéve, hogy ez utóbbinak e bizonyítványra jogosultságainak gyakorlása érdekében van szüksége, vagy közjegyző által hitelesített meghatalmazás alapján erre kifejezetten jogosult.

A bizonyítvány kiállításához a következő dokumentumokat kell benyújtani:

- a néesség-nyilvántartási (GRAO) tájékoztató központ formanyomtatványán benyújtott kérelem, amely tartalmazza az elhunyt örököseinek adatait; ezt az örökösnek vagy az általa meghatalmazott személynek kell benyújtania;
- a halottvizsgálati bizonyítvány másolata (ha másik település adja ki);
- a kérelmező személyazonosító okmánya;
- közjegyző által hitelesített meghatalmazás, ha a kérelmet meghatalmazott képviselő nyújtja be.

Utolsó frissítés: 11/12/2015

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.